

Univerzita Karlova

Opatření rektora č. 47/2018

Název:

Opatření rektora Univerzity Karlovy o transferu znalostí a technologií na Univerzitě Karlově

Účinnost:

12. listopadu 2018

Opatření rektora Univerzity Karlovy o transferu znalostí a technologií na Univerzitě Karlově

ÚVODNÍ USTANOVENÍ

1. Tvůrčí činností realizované na Univerzitě Karlově (dále také „Univerzita“ nebo „UK“) v oblasti výzkumu, vývoje a inovací vznikají výsledky, které jsou definovány Opatřením rektora UK o realizaci práv duševního vlastnictví na UK, případně takové výsledky vznikají přímo dle zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací), ve znění pozdějších předpisů. K takovým výsledkům tvůrčí činnosti se váží práva duševního vlastnictví, s nimiž je oprávněna nakládat Univerzita. Práva duševního vlastnictví mohou být předmětem transferu znalostí a technologií, jak je upraveno tímto opatřením.
2. Transferem znalostí a technologií se v souladu s bodem 15 Rámce pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací (dále jen „Rámec“)¹ rozumí proces, jehož cílem je získávání, shromažďování a sdílení explicitních a implicitních znalostí vč. dovedností a kompetencí v rámci hospodářské i nehospodářské činnosti, jako jsou spolupráce při výzkumu, poradenství, poskytování licencí, zakládání společností typu spin-off, publikace a mobilita výzkumných pracovníků a dalších osob, jež se podílejí na těchto činnostech. Zahrnuje kromě vědeckých a technických poznatků také další druhy znalostí, např. znalosti, jež se týkají používání norem a právních předpisů, v nichž jsou tyto normy obsaženy, znalosti podmínek reálného provozního prostředí a způsobu organizačních inovací, jakož i řízení znalostí v souvislosti s určováním, získáváním, zabezpečením, ochranou a využíváním nehmotného majetku (dále také jen „transfer“). Předmětem transferu mohou být také práva duševního vlastnictví, přičemž v případě, kdy cílem takového transferu je zejména komerčně-obchodní využití, jedná se o komercializaci duševního vlastnictví ve smyslu tohoto opatření (dále také jen „komercializace“ a/nebo „komercializace duševního vlastnictví“).
3. Komerencializace duševního vlastnictví podle Opatření rektora UK č. 17/2018 k aplikaci režimu zaměstnaneckých děl na Univerzitě Karlově probíhá dle citovaného opatření.

ČÁST I.

KOMERCIALIZACE, OBCHODNÍ VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ

Článek 1

Předmět opatření

1. Toto opatření upravuje postup při transferu znalostí a technologií na UK.
2. Toto opatření též provádí § 16 odst. 3 zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů, v platném znění.
3. Agendu dle ust. odst. 1 tohoto článku organizačně řídí a koordinuje, není-li stanoveno jinak, činnosti v rámci nich vykonává samostatná další součást UK – Centrum pro přenos poznatků a technologií Univerzity Karlovy (dále také „CPPT UK“), případně v souladu s Organizačním řádem CPPT UK ředitelem CPPT UK pověřená osoba.
4. Finální fázi komercializace duševního vlastnictví, spočívající zpravidla v jeho finančním zhodnocení (*licencování, převod práv k duševnímu vlastnictví, založení spin-off společnosti*

¹ Sdělení Komise – Rámec pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací ze dne 27. června 2014 (2014/C 198/01).

apod.), obvykle realizuje Charles Univerzity Innovations Prague s.r.o. (dále jen „CUIP“), dceřiná společnost 100% vlastněná UK, jejímž hlavním cílem činnosti je podpora a zajištění komercializace duševního vlastnictví. V dané oblasti CUIP úzce spolupracuje s CPPT UK.

Článek 2

Zajištění komercializace

1. Komercializaci zajišťuje způsoby upravenými v tomto opatření:
 - příslušné pracoviště fakulty UK,
 - příslušné pracoviště jiné součásti UK,
 - Centrum pro přenos poznatků a technologií Univerzity Karlovy,
 - Charles University Innovations Prague s.r.o.
2. Do okamžiku, než je komercializace podle článku 2 zajišťována CUIP dle čl. 1 odst. 4, rozhoduje v případě sporu ohledně způsobu komercializace ředitel CPPT UK.

ČÁST II.

ZPŮSOBY KOMERCIALIZACE A TRANSFERU

Článek 3

Způsoby transferu a komercializace

K možným způsobům komercializace patří:

- a) převod práv duševního vlastnictví,
- b) poskytnutí uživatelských práv duševního vlastnictví formou licence,
- c) založení spin-off společnosti za účelem postoupení práv k duševnímu vlastnictví,
- d) případně další vhodné formy transferu na základě aktuálních potřeb UK, jako např. smluvní výzkum, konzultace apod.

Článek 4

Převod

Převod práv duševního vlastnictví probíhá formou smlouvy o převodu / postoupení práv na třetí osobu, a to uzavřením odpovídajícího typu smlouvy dle občanského zákoníku² (*obvykle smlouva kupní či tzv. smlouva nepojmenovaná, která není zvláště jako typ smlouvy občanským zákoníkem upravena*).

Článek 5

Licence

1. Poskytnutí uživatelských práv k duševnímu vlastnictví formou udělení licence je realizováno uzavřením zpravidla licenční smlouvy dle občanského zákoníku.
2. Podrobněji jsou licenční smlouvy upraveny samostatným metodickým pokynem provádějícím toto opatření.

² Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

Článek 6

Spin-off

1. Spin-off společnost, ve smyslu tohoto opatření, představuje právnickou osobu založenou za účelem využití, příp. dalšího rozvíjení duševního vlastnictví UK. Práva duševního vlastnictví mohou být spin-off společnosti poskytnuta např. na základě licenční smlouvy, prodejem /převodem nebo jiným vhodným způsobem. UK může v takové spin-off společnosti získat podíl.
2. Cílem činnosti spin – off společnosti je zaručit lepší přenos výsledků vědy a výzkumu do komerční sféry, tj. přeměnit univerzitní znalosti a výsledky výzkumu do prodeje schopného produktu nebo služby.
3. Záměr založit spin-off společnost dle tohoto opatření je předkládán řediteli CPPT UK, který rozhodne o dalším postupu. Součástí záměru je návrh uspořádání majetkových práv, vč. nakládání s konkrétními výsledky a související business plán upravující jejich předpokládané komerční využití, vč. návrhu budoucího rozdělení zisku a ztrát.
4. Má-li původce majetkový podíl ve spin-off společnosti, není tím nijak dotčen jeho nárok na odměnu dle relevantních ustanovení Opatření rektora UK o realizaci práv duševního vlastnictví na UK.
5. Způsob zakládání spin-off společností na UK je upraven metodickým pokynem CPPT UK provádějícím toto opatření.

Článek 7

Smluvní výzkum

1. Smluvní výzkum jako jedna z forem transferu je dle Rámce realizován jako (i) výzkum na zakázku nebo výzkumné služby³, a nebo jako (ii) kolaborativní výzkum⁴.
2. Smluvní výzkum na zakázku nebo výzkumné služby obvykle vykazují následující znaky:
 - a) externí partner stanoví podmínky smlouvy, vlastní výsledky výzkumných činností, nese riziko neúspěchu a hradí odměnu resp. odpovídající cenu za poskytnutou službu,
 - b) daná výzkumná služba je poskytována ze strany UK za cenu tržní nebo nelze-li určit cenu tržní, tak (i) za cenu, která zahrnuje plné náklady a marži obvyklou v daném odvětví; nebo (ii) za cenu, která je výsledkem jednání za obvyklých tržních podmínek, pokud současně UK usiluje o maximalizaci hospodářského přínosu a jsou kryty alespoň mezní náklady.

³ 2.2.1. Rámce – Výzkum jménem podniků (smluvní výzkum nebo výzkumné služby): „25. Pokud je výzkumná organizace nebo výzkumná infrastruktura využívána k provádění smluvního výzkumu nebo poskytování výzkumné služby určitému podniku, který obvykle stanoví podmínky smlouvy, vlastní výsledky výzkumných činností a nese riziko neúspěchu, nebude na tento podnik v případě, že výzkumná organizace nebo výzkumná infrastruktura obdrží za své služby přiměřenou odměnu, zpravidla převedena žádná státní podpora. Jedná se zejména o situace, kdy je splněna jedna z následujících podmínek:

a) výzkumná organizace nebo výzkumná infrastruktura poskytuje danou výzkumnou službu nebo provádí smluvní výzkum za tržní cenu, nebo
b) nelze-li určit tržní cenu, výzkumná organizace nebo výzkumná infrastruktura poskytuje danou výzkumnou službu nebo provádí smluvní výzkum za cenu, která:
– odráží plné náklady služby a obecně zahrnuje marži stanovenou podle marží, jež obvykle uplatňují podniky působící v odvětví dotčené služby, nebo
– je výsledkem jednání za obvyklých tržních podmínek, pokud výzkumná organizace nebo výzkumná infrastruktura coby dodavatel služby v jednání usiluje o to, aby při uzavření smlouvy dosáhla maximálního hospodářského prospěchu, a pokryje alespoň své mezní náklady.“

⁴ Ustanovení 2.2.2. Rámce: „28. Jsou-li projekty spolupráce prováděny společně podniky a výzkumnými organizacemi nebo výzkumnými infrastrukturami, má Komise za to, že zúčastněným podnikům není prostřednictvím těchto subjektů kvůli příznivým podmínkám spolupráce poskytnuta nepřímá státní podpora, pokud je splněna jedna z následujících podmínek: a) zúčastněné podniky hradí v plné výši náklady projektu, nebo b) výsledky spolupráce, které nemají za následek vznik práv duševního vlastnictví, lze veřejně šířit a práva duševního vlastnictví vzniklá z činností výzkumných organizací nebo výzkumných infrastruktur plně náleží těmto subjektům, nebo c) práva duševního vlastnictví vzniklá z projektu, jakož i související přístupová práva jsou mezi různě spolupracující partnerské subjekty rozdělena tak, aby byly náležitě zohledněny jejich pracovní oblasti, příspěvky a příslušné zájmy, nebo d) výzkumné organizace nebo výzkumné infrastruktury obdrží za práva duševního vlastnictví, jež vznikla v důsledku jejich činností a jsou postoupena zúčastněným podnikům nebo k nimž získaly zúčastněné podniky přístupová práva, náhradu odpovídající tržní ceně. Od této náhrady lze odečíst absolutní výši hodnoty veškerých finančních či nefinančních příspěvků zúčastněných podniků na náklady činností výzkumných organizací nebo výzkumných infrastruktur, jež měly za následek vznik dotčených práv duševního vlastnictví.“

3. Kolaborativní výzkum se od smluvního výzkumu na zakázku nebo výzkumné služby podle předchozího odstavce odlišuje zejména tím, že se jedná o tzv. účinnou spolupráci mezi UK a externím partnerem či partnery, kde je předmětem řešení společný nezávislý výzkum a vývoj, zapojení partneři se podílejí na formulaci výzkumného záměru a nesou společně rizika, tzn. všichni zapojení partneři obvykle hradí své plné náklady projektu. Není vyloučeno, aby externí partner hradil náklady projektu v plné výši. Pokud jsou vzniklé výsledky na základě konsensu zapojených subjektů postoupeny podnikům, obdrží UK úměrnou náhradu odpovídající tržní ceně za postoupení.
4. Za uzavírání písemných smluv s komerčními subjekty týkajících se smluvního výzkumu dle odst. 2 a 3 tohoto článku nebo realizaci společných výzkumně-vývojových projektů a jejich soulad s platnou legislativou a vnitřními předpisy UK odpovídá děkan nebo ředitel další součástí. V případě, že předpokládaná souhrnná cena zakázky za dobu trvání smlouvy, vč. jakýchkoli náhrad, které by mohly vzniknout s její realizací, přesáhne částku 5 milionů Kč, je třeba uzavření smlouvy projednat s CPPT UK a následně předložit rektorovi UK. V případě, kdy se na výzkumu na zakázku nebo na společném výzkumně-vývojovém projektu s komerčním subjektem podílí více fakult nebo dalších součástí, odpovídají za jejich smluvní zajištění i management všichni děkani zúčastněných fakult a ředitelé dalších součástí. Duševní vlastnictví vzniklé v průběhu realizace výzkumu na zakázku či společného výzkumně-vývojového projektu s komerčním subjektem přechází do vlastnictví nebo využití zúčastněných subjektů podle principů zakotvených v jeho písemném smluvním zajištění. Odpovědné osoby musí při jednání o konkrétním smluvním zajištění jednat v souladu s oprávněnými zájmy UK. Pokud se jedná o projekt financovaný v rámci národních či mezinárodních veřejných zdrojů, je též nezbytné dodržovat konkrétní pravidla příslušného poskytovatele podpory.
5. Smluvní výzkum v podmínkách UK může být upraven samostatným vnitřním předpisem UK.

Článek 8

Konzultace

1. Poskytování expertních konzultačních služeb zaměstnanci UK externím partnerům je důležitým a jedním z nejčastějších a nejjednodušších způsobů transferu, jímž dochází k předávání znalostí do praxe veřejnému i soukromému sektoru.
2. Mezi konzultační služby patří zejména:
 - analýzy;
 - expertní posudky, odborné oponentury;
 - poradenství, konzultace;
 - hodnocení, příprava metodik;
 - školení/kurzy na zakázku;
 - řešení specifických a praktických problémů.
3. Konzultační služby pro externí partnery jsou vykonávány nad rámec pracovních povinností, nevyplývá-li z pracovní smlouvy či popisu pracovní činnosti konkrétního zaměstnance jinak.
4. CPPT UK poskytuje podporu pro realizaci konzultačních služeb ve smyslu tohoto opatření.
5. Způsob poskytování konzultačních služeb na UK může být upraven samostatným metodickým pokynem.

ČÁST III.

SPOLUPRÁCE S CUIP

Článek 9

Komericializace práv duševního vlastnictví UK

CUIP vykonává pro UK činnosti směřující ke komericializaci práv duševního vlastnictví, s nímž je UK oprávněna nakládat, a to zejména, nikoli však výhradně:

- poskytování poradenských a manažerských služeb při zakládání obchodních společností za účelem uplatnění výsledků vědecké a výzkumné činnosti UK nebo jiných práv duševního vlastnictví (zakládání spin-off společností);
- zprostředkování zapojení externího kapitálu pro spin-off společnosti;
- vyjednávání licenčních, převodních nebo obdobných ujednání mezi UK a třetími osobami na využití práv duševního vlastnictví;
- přímý vstup CUIP do spin-off společností za účelem komerčního využití duševního vlastnictví UK;
- vykonávání veškerých dalších jednání nezbytných ke komericializaci práv duševního vlastnictví, s nimiž je UK oprávněna nakládat.

ČÁST IV.

USTANOVENÍ OSTATNÍ A ZÁVĚREČNÁ

Článek 10

Využití označení UK

Při všech formách komericializace podle tohoto opatření lze využít označení UK v souladu s opatřením rektora UK č. 31/2016 a současně za respektování podmínek a pravidel stanovených dalšími relevantními předpisy.

Článek 11

Přechodná a závěrečná ustanovení

1. Poradenství a podporu při provádění tohoto opatření zajišťuje CPPT UK.
2. Nabytím účinnosti tohoto opatření a opatření rektora UK o realizaci práv duševního vlastnictví na UK se zrušuje opatření rektora UK č. 33/2015 o nakládání s výsledky výzkumu, vývoje a inovací na UK.
3. Další podrobnosti o transferu znalostí a technologií na UK mohou být v souladu s tímto opatřením upraveny na fakultách opatřením děkana, na dalších součástech opatřením ředitele. V případě rozporu mezi ustanovením tohoto opatření a opatřením děkana nebo ředitele další součásti se postupuje podle tohoto opatření a nejpozději do tří měsíců od nabytí účinnosti tohoto opatření je třeba uvést opatření děkana nebo ředitele do souladu s tímto opatřením. Tímto není dotčeno Opatření rektora č. 27/2018 upravující doplňkovou činnost na UK.
4. Toto opatření nabývá účinnosti dnem 12. listopadu 2018.

V Praze dne 8. listopadu 2018

prof. MUDr. Tomáš Zima, DrSc., MBA